

La Xarxa de Parcs Naturals

Garanteix un equilibri territorial i ambiental als cent municipis del seu àmbit geogràfic.

La Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona està integrada per dotze espais naturals protegits d'alt valor paisatgístic, ecològic i cultural.

Abasta 102.587 hectàrees de cent municipis. Aquests municipis representen el 22% del territori de la demarcació de Barcelona i el 70% de la població de Catalunya.

Planifica i gestiona els espais naturals i agraris mitjançant els plans especials, elaborats amb la participació de tots els agents implicats.

Protegeix els valors naturals, agrícoles, forestals, culturals i paisatgístics de cada parc.

Aposta per un equilibri entre la preservació dels parcs i el desenvolupament econòmic de la població.

Fomenta l'educació ambiental i l'ús públic del patrimoni natural i cultural.

© Oriol Clavera / Diputació de Barcelona

© Dani Codina / Jordi Folch

Aigua entre vinyes i castells

El Parc del Foix és el més meridional dels dotze espais que formen la Xarxa de Parcs Naturals.

Els seus elements més característics són la diversitat d'ambients naturals que trobem al voltant del pantà de Foix i el ric patrimoni arquitectònic i històric.

El Parc del Foix està situat a l'Alt Penedès, gairebé al bell mig de les comarques del Garraf, l'Alt Penedès i el Baix Penedès, al centre geomètric i equidistant del triangle que formen Vilanova i la Geltrú, Vilafranca del Penedès i el Vendrell, les seves capitals.

Comprèn una superfície de 3.157 hectàrees i és el perllongament del massís del Garraf. La posició de l'embassament —una de les poques zones humides de l'Alt Penedès— està determinada per la conca del Foix, ja que el pantà es troba situat a l'últim tram del riu.

A més a més de la pluralitat d'ambients ecològics, el Parc del Foix també atesora un ric patrimoni arquitectònic i històric vertebrat al voltant dels castells de Penyafort i de Castellet, de gran importància estratègica durant l'edat mitjana.

© Pep Herrero (Taller de Cultura) / Diputació de Barcelona

Paper procedent de fonts responsables amb el medi ambient

<http://parcs.diba.cat/web/foix>

[parcdfaixo](#)

App de la Xarxa

Parcs de Catalunya

Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona

Parc del Castell de Montsiqui, Espai Natural de les Guilleries-Savassona, Parc Natural del Montseny, Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Parc del Montnegre i el Corredor, Parc de la Serralada Litoral, Parc de la Serralada de Marina, Parc Natural de la Serra de Collserola, Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc del Garraf, Parc d'Olèrdola, Parc del Foix.

Àrea d'Infraestructures
i Espais Naturals

Espais Naturals i Medi Ambient
Gerència de Serveis d'Espais Naturals
Comte d'Urgell, 187. 08036 Barcelona
Tel. 934 022 428
xarxaparc@diba.cat · parcs.diba.cat

Diputació
Barcelona

Xarxa de Parcs Naturals

Gabinet de Premsa i Comunicació. D.L. B. 2994-2021

Varietat d'ambients ecològics a l'entorn del pantà de Foix

El Parc del Foix es caracteritza per ser una de les escasses zones humides del Penedès.

S'hi aglutinen ambients forestals, bosquines i matollars, ambients de ribera i ambients aquàtics.

Al pantà de Foix, embassament que recull les aigües del riu del mateix nom, trobareu els ambients ecològics de ribera, autèntica excepció en un territori amb un caràcter marcadament sec.

Als marges de l'embassament i del riu, així com de les rieres afluent, hi creixen verns, freixes, àlbers, oms, pollancre i salzes. Destaca especialment la presència del murtrar, formació vegetal de gran valor amb espècies com ara la murtra, el margalló, el llentiscle, l'arítjol o el càrritx.

Igualment interessant és la fauna associada al pantà, ja que és refugi d'espècies d'aigua com ara les tortugues de rierol, l'ànec collverd, la polla d'aigua, el martinet blanc o l'esplugabous, entre d'altres.

© Dani Codina / Jordi Folch

© Oriol Clavera / Diputació de Barcelona

Cruïlla de civilitzacions medievals

Un patrimoni històric i arquitectònic tan valuós com singular.

El Foix va gaudir d'una gran importància estratègica durant l'edat mitjana. Així ho mostra el llegat arquitectònic dels seus castells.

En temps iberoromans travessava la via de Tarraco a Barcino, i a l'edat mitjana va esdevenir frontera entre cristians i musulmans. D'aquest temps daten el castell de Castellet (s. x) i el castell de Penyafort (s. xii), els quals van tenir un gran valor estratègic. Entre el ric patrimoni d'ermites i esglésies romàniques destaquen l'església de Sant Pere i les ermites de Penyafel, Sanabra i Sant Llorenç.

Pel que fa al patrimoni civil, destaca el Molí del Foix, un antic molí fariner del segle XIII.

També nombroses masies són vestigis d'un temps en què la trilogia mediterrània —l'oli, el blat i la vinya— presidia l'agricultura del país. Les carrerades, o antics camins de transhumància, són testimoni de la importància que va tenir la ramaderia en aquestes terres.

© Andoni Camela / Diputació de Barcelona

El medi i la vida

Fertilitat i exuberància de les terres baixes.

L'equilibri entre l'activitat humana i la natura.

La població que viu dins l'àmbit del Parc treballa majoritàriament a Vilafranca del Penedès i a Vilanova i la Geltrú en els sectors serveis o indústria. Únicament una petita part dels habitants de Torrelletes o Clariana treballen en el sector agrari.

Els boscos de pi blanc no s'exploten forestalment. Tanmateix, el Parc fa en alguns casos una tasca de conservació que no seria rendible per als seus propietaris. La vinya, tot i ser conreada per una petita part de la població, és un element integrat dins del Parc que conforma el seu paisatge. És un conreu que ha augmentat els darrers anys, a causa de l'èxit creixent de la denominació d'origen Penedès, i representa un element clau en l'economia de la zona. A l'entorn del Parc, sobretot cap als nuclis urbans de la Gornal, l'Arboç i els Monjos hi ha una presència important de la indústria.

L'augment de l'activitat terciària, vinculada al sector serveis i a l'ús públic al Parc, promou el sorgiment d'equipaments pedagògics i de lleure així com establiments gastronòmics. Alguns d'ells formen part del programa «Parc a taula».

Treure'n tot el profit

Fer-ho serà fàcil, tant si es tracta d'una passejada improvisada com si preferiu una estada plena d'activitats programades.

El Parc posa al vostre abast una sèrie d'equipaments i programes que us permetran conèixer-lo millor i gaudir de tot el que s'hi pot fer.

El Parc del Foix té diversos punts d'informació i un centre de documentació estratègicament ubicats, a més d'una sèrie d'itineraris senyalitzats, passejades guiades, un mirador, dos observatoris d'aus (un d'ells adaptat), exposicions i publicacions.

També s'hi organitzen tallers i activitats d'educació ambiental i programes lúdics i culturals com ara el «Viu el parc» i «Poesia als parcs. Lletres i paisatges»; tot un ventall de propostes per descobrir i fruit del medi natural, sempre de manera respectuosa.

© Marc Vila / Diputació de Barcelona

1 Castell de Sant Esteve de Castellet

De presència imponent, presideix l'embassament del Foix.

© Antoni Canals / Diputació de Barcelona

OBSERVACIONS:

Actualment, el castell de Castellet és de propietat privada i acull el Centre Internacional UNESCO per a les Reserves de la Biosfera Mediterrànies.

Vinculat a diversos llinatges catalans, el castell té elements romànics dels s. XI i XII, d'altres gòtics i també afegits del s. XX. Conserva finestres romànics i gòtics i merlets de coronament. L'element més antic és la torre mestra, del segle XII. Al darrere trobareu l'ermita de Sant Pere.

5 Pantà de Foix

Juntament amb el castell de Castellet, és un dels principals elements identificadors del Parc.

© Josep Canals / Diputació de Barcelona

OBSERVACIONS:

Durant la vostra visita al pantà, aprofitau per gaudir de l'observació d'ocells en algun dels dos miradors d'aus que s'hi han habilitat.

Projectat l'any 1901 per a usos agraris, és un dels entorns naturals més importants del Penedès. Punt de pas entre Europa i l'Àfrica, s'hi han observat més de 250 espècies d'ocells, entre residents i migratoris. Inaugurat el 1928, a partir del 1937 es va poder regar amb l'aigua de l'embassament.

7 Castell de Penyafort

Conjunt arquitectònic declarat Bé Cultural d'Interès Nacional, s'ha restaurat recentment.

© Antoni XPN

OBSERVACIONS:

Podeu gaudir de l'itinerari senyalitzat «De castell a castell: de Penyafort a Castellet», una excursió agradable per senders i corriols.

Amb elements d'origen medieval, barroc i neoclàssic, els seus inicis es troben al voltant d'una torre de defensa amb dependències annexes en les quals l'any 1285 nasqué sant Raimon de Penyafort. Al s. XVII, l'orde dels Dominics hi fundà un convent. Fou una presó durant la Guerra Civil.

9 Font de Sant Llorenç

Indret ombrívol en un lloc proper a diversos punts d'interès del Parc.

© Antoni XPN

OBSERVACIONS:

Si continuem pel camí arribarem a un antic forn de calç restaurat i, si pugem per un corriol, a l'ermita de Sant Llorenç.

Racó ombrívol i fresc, equipat amb dues taules de picnic. S'hi ha d'arribar caminant des de la cadena que hi ha al camí que surt de Cal Vicari. Hi ha un parell de fonts a la mateixa zona, la font de Sant Joan i la font del Casalló, indrets que són lloc de cria d'amfibis.

2 Observatori de fauna adaptat

El Parc accessible.

© Antoni XPN

OBSERVACIONS:

Per conèixer els programes, materials, itineraris i equipaments accessibles, consulteu la web parcs.diba.cat/web/accessibilitat

Construcció de fusta amb vistes al pantà, l'observatori és un lloc ideal per fer observacions ornitològiques, adaptat per a cadires de rodes. S'hi pot arribar amb vehicle adaptat avisant amb temps a l'Oficina del Parc del Foix perquè obrin el camí d'accés.

3 Ermita de Sant Esteve

Esmentada ja al s. X, a prop del poble de les Masuques, és l'antiga església parroquial.

© Xevi Vilaregut

OBSERVACIONS:

La façana principal presenta, com a element destacable, una porta d'accés d'arc de mig punt amb dovelles de pedra.

L'edifici ha experimentat reformes al llarg dels anys, sobretot a la façana principal. Té una sola nau coberta amb volta de canó sobre arcs torals, cimbori de planta vuitavada amb campanar i teulada a dos vessants. Hi ha tres absis i una finestra d'arc de mig punt a la part central.

4 Font d'Horta

L'ambient humit és favorable a la cria d'amfibis i a la visita de mamífers nocturns diversos.

© Antoni XPN

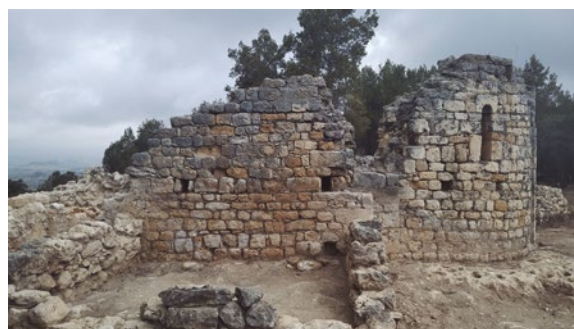
OBSERVACIONS:

Punt de l'itinerari senyalitzat SL-C 91. Ruta fàcil per camins i corriols de pendents suaus, tret de l'últim tram amb una pujada més forta.

Font situada en una zona ombrívola on hi hagué l'antic safareig i restes d'alguna construcció suposadament relacionada amb aquests. El camí que hi passa era anomenat camí del cementiri i encara s'hi poden veure les marques de les rodes dels carros sobre la pedra del camí.

6 Ruïnes de l'ermita de Sant Llorenç

Bones vistes i restes arqueològiques d'èpoques diferents.

© Antoni XPN

OBSERVACIONS:

Al seu voltant s'han trobat tombes cavades a la roca, d'edat indeterminada, i altres elements relacionats amb usos ramaders a l'antiguitat.

Situades en un lloc amb una bona vista del Penedès, es fan treballs arqueològics i de restauració en el que queda de l'antiga ermita del segle X. S'hi pot accedir a peu des de la font de Sant Llorenç per un corriol que puja, o per Cal Pere Joan i per la Sanabreta.

8 Cal Bladet

Masia típica del Penedès, actualment només amb ús residencial.

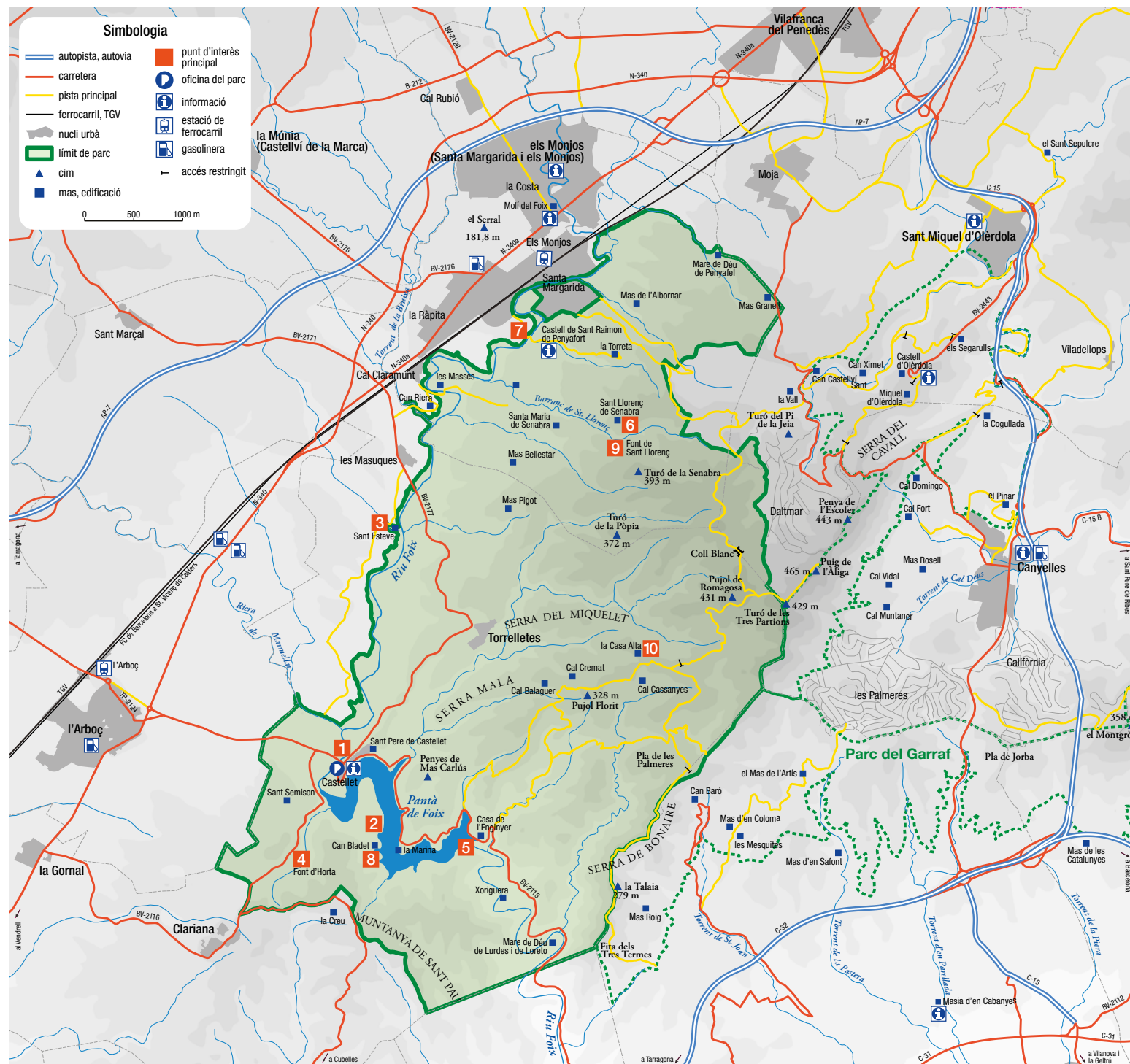

© Antoni XPN

OBSERVACIONS:

És un element important en el paisatge de l'entorn del pantà de Foix. Hi passen el PR-C 143 i el SL-C 91.

Antic mas que data d'abans de la construcció del pantà, dona nom a la muntanya que hi ha al costat. Finca privada, havia estat dedicada al conreu de la vinya i també a la cria de bestiar, però actualment no s'hi fa cap activitat.

10 Casa Alta

Testimoni de l'antiga activitat agrària, malauradament abandonada.

© Antoni XPN

OBSERVACIONS:

La història del Penedès passa per masies com aquesta que van anar caient en desús per manca d'aigua i canvis en l'activitat humana. Hi passa el GR 92.

Antiga masia abandonada des d'on es pot contemplar una bona vista del pla del Penedès i del Parc del Foix. No es pot accedir a l'interior de l'edifici perquè amenaça ruïna. Com moltes masies del Parc, la Casa Alta es va abandonar per manca d'aigua i baixa productivitat agrícola.

Accessos

CARRETERA

AP-7 (sortida 30, Santa Margarida i els Monjos)
N-340 (diferents sortides: Santa Margarida i els Monjos, l'Arboç direcció Castellet per la BV 2115, i la Gornal direcció Clariana per la BV 2116)
BV-2115 (per arribar a Castellet des de Vilanova i des de l'Arboç)
BV-2116 (per arribar a Clariana i Castellet des de la Gornal)
BV-2117 (comunica Masuques, Torrelletes i Castellet)

FERROCARRIL

Renfe. Tel. 902 240 202
Línia R4 Manresa - Sant Vicenç de Calders (per Vilafranca del Penedès). Parada Els Monjos; l'Arboç
AUTOBÚS
Autocars del Penedès. Tel. 977 660 821
Autocars Vendrell. Tel. 938 922 544
Bus Castelletví. Tel. 938 918 202
Cintoi Bus. Tel. 938 937 511

www.mobilitat.gencat.cat

Equipaments

OFICINA DEL PARC DEL FOIX

Castell, 31 (Castellet i la Gornal)
Tel. 977 670 169
A/e: p.foix@diba.cat

CENTRES I PUNTS D'INFORMACIÓ

Centre d'Informació del Castell de Penyafort
Castell de Penyafort (Santa Margarida i els Monjos)
Tel. 938 186 128
Punt d'Informació de Castellet
Castell, 31 (Castellet i la Gornal)
Tel. 977 670 169
Punt d'Informació del Moli del Foix
Farigola, 2-6 (Santa Margarida i els Monjos)
Tel. 938 186 928 | 938 174 889

ALTRES EQUIPAMENTS

Centre de Documentació del Parc del Foix
Biblioteca de Santa Margarida i els Monjos
Cadi, 2
Tel. 938 186 705
Molí del Foix. Centre d'Interpretació Històric i Natural
Farigola, 2-8 (Santa Margarida i els Monjos)
Tel. 938 186 928
Observatori d'aus del pantà de Foix
Carretera BV-2116, km 5,2
Observatori d'aus adaptat del pantà de Foix
Zona de Cal Bladet

Podeu consultar els horaris i serveis dels equipaments dels parcs a: <https://parcs.diba.cat/web/foix>.